

30. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 1. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

 _____

Broj postignutih bodova _____ / 50

Potpis članova Državnoga povjerenstva

1. _____
2. _____
3. _____

--

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke rješavaj prema uputi ispred svake skupine zadataka. Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuju se rješenja iz *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

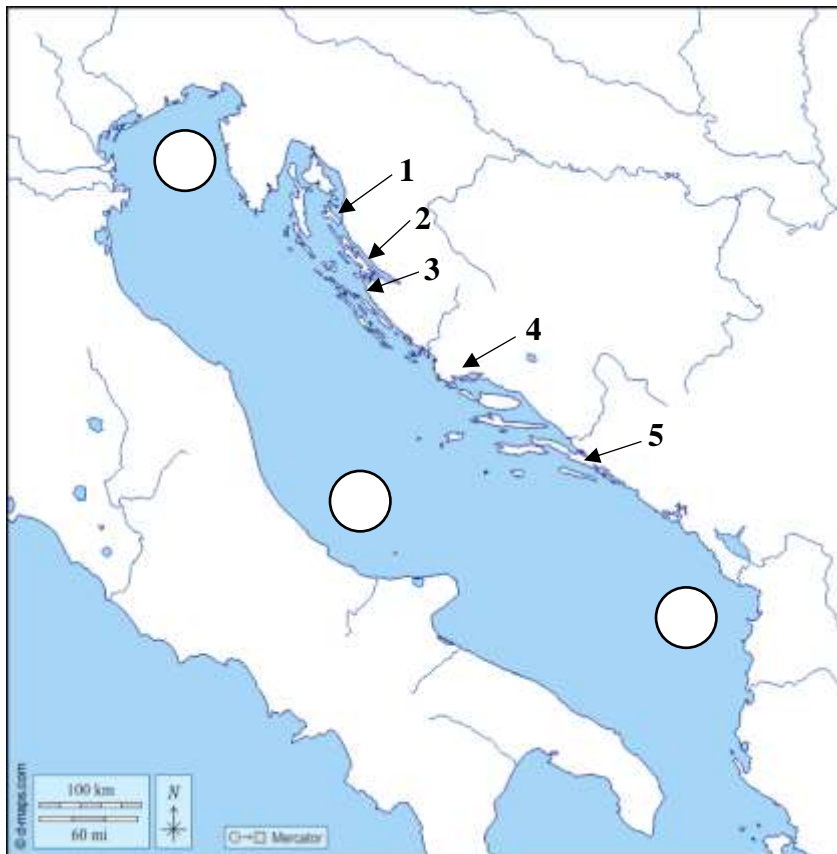
Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Državno povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Državnomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori, odgovori napisani u zagradama i bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Državno povjerenstvo.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE KARTE I FOTOGRAFIJA.

2

1. a) U kružić na dijelu Jadranskoga mora u kojemu je ljetna površinska temperatura najviša upiši **broj 1**.

b) Objasni zašto je u tome dijelu Jadranskoga mora ljetna površinska temperatura najviša.

3

2. Na crtu ispred imena solane upiši pripadajući broj s geografske karte i odgovarajuće slovo s fotografije.

_____ Nin   _____ Pag   _____ Ston

U SLJEDEĆEMU ZADATKU U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA ZAOKRUŽI POJMOVE KOJI SU TOČNI.

2

3. Vodni je put najviše klase u Hrvatskoj rijeka **Dunav/Sava**, a vodeća je hrvatska riječna luka **Slavonski Brod/Vukovar**. Osim na Savi i Dunavu riječni je promet u Hrvatskoj najrazvijeniji na **Dravi/Kupi**. Unutarnji plovni putovi namijenjeni su prijevozu putnika i tereta. Međutim, prijevoz je **putnika/tereta** gotovo zanemariv.

**U SLJEDEĆIM TRIMA ZADATCIMA DVA SU TOČNA ODGOVORA.
ZAKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

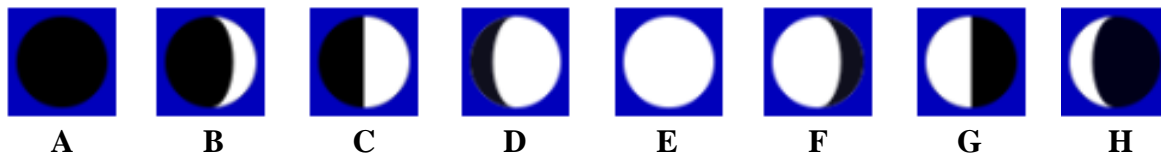
2

4. Koja od navedenih mora pripadaju Tihomu oceanu?

A Barentsovo   **B** Karipsko   **C** Koraljno   **D** Ohotsko   **E** Sargaško

2

5. Kako izgleda Mjesec za vrijeme najvećih amplituda plime i oseke?

2

6. Koja su dva osnovna uzroka poplave iz svibnja 2014. prikazane na satelitskoj snimci?

A izbijanje podzemnih voda   **B** probijanje nasipa   **C** puknuće cijevi vodovoda
D serija potresa   **E** topljenje snijega i leda   **F** velika količina padalina

**U SLJEDEĆIM ČETIRIMA ZADATCIMA POVEŽI POJMOVE UPISOM PRIPADAJUĆEGA
SLOVA I BROJA NA CRTU.**

2

7. Poveži hidroelektranu s pripadajućom akumulacijom i rijekom.

_____ HE Gojak	A – jezero Prančevci	1 – Zagorska Mrežnica
_____ HE Varaždin	B – jezero Sabljaci	2 – Drava
	C – Ormoško jezero	3 – Mura
	D – Varaždinsko jezero	4 – Zrmanja

3

8. Poveži reljefne oblike s genetskim tipom reljefa i područjem gdje se pojavljuje.

_____ geoglifi

_____ mogote

_____ pingo

A – antropogeni

B – eolski

C – fluvijalni

D – glacijalni

E – krški

2

9. Poveži vrstu oblaka s pripadajućim opisom i brojem na ilustraciji.

_____ cirus

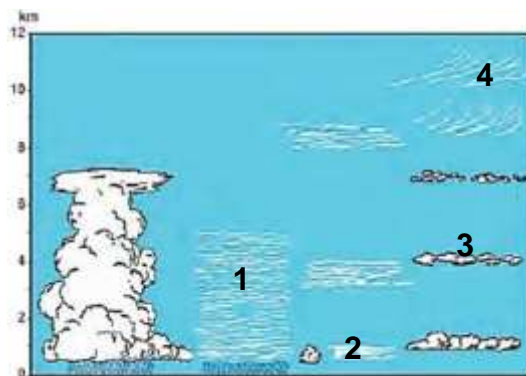
_____ stratus

A – kišni oblaci

B – grudasti oblaci

C – slojeviti oblaci

D – vlaknasti oblaci

3

10. Poveži fotografije sprava (uređaja) s njihovim nazivom i namjenom.

A – anemometar

B – barometar

C – pluviometar

D – Secchijev disk

E – vjetrovica

1 – određivanje boje mora

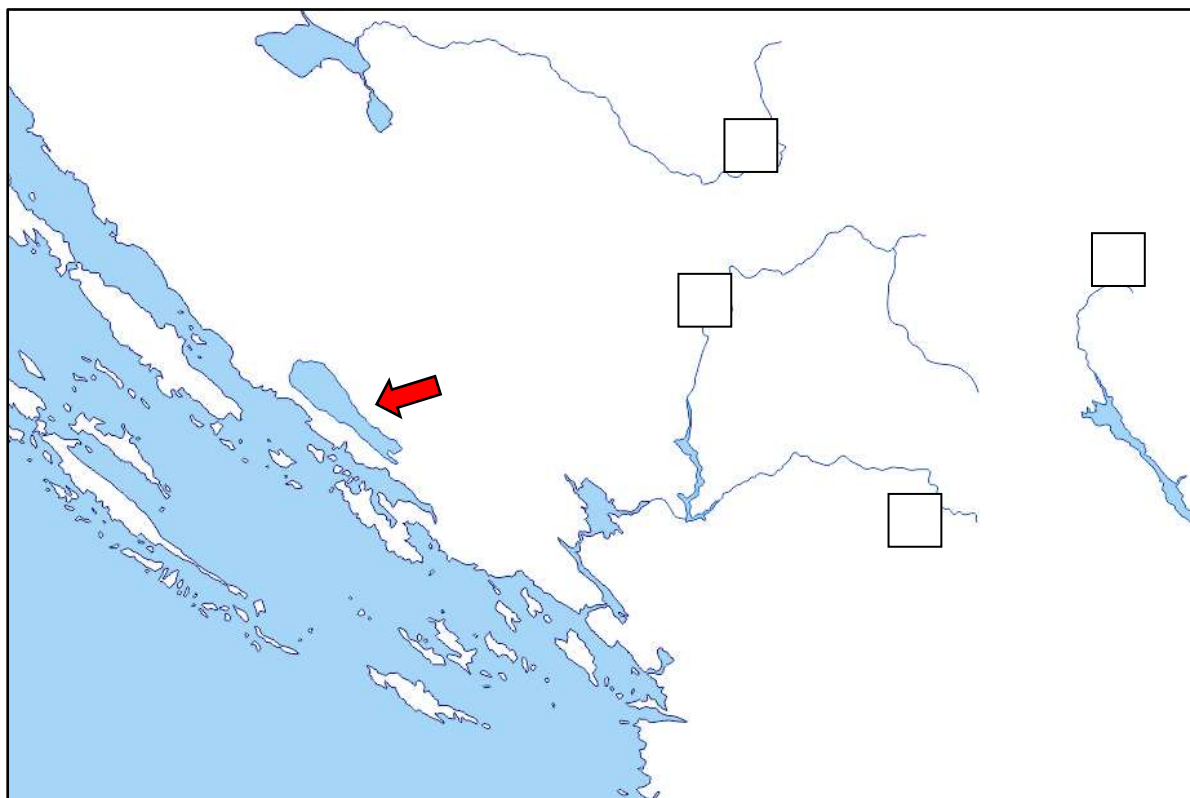
2 – određivanje brzine vjetra

3 – određivanje prozornosti mora

4 – određivanje smjera vjetra

5 – određivanje tlaka zraka

U SLJEDEĆIH SEDAM ZADATAKA ODGOVORE UPIŠI NA PREDVIĐENA MJESTA.

2

11. Broj ispred imena rijeke upiši u odgovarajući kvadratić na karti.

1 – Cetina   2 – Čikola   3 – Krka   4 – Krupa   5 – Lika   6 – Zrmanja

2

12. Rijeka na kojoj je izgrađena prva hidroelektrana u Europi u 11. je zadatku označena brojem _____. Zahvaljujući toj hidroelektrani električnom rasvjetom osvijetljen je grad čije je ime _____.

2

13. Akumulacija čijom je gradnjom krajem 50-ih godina 20. stoljeća potopljeno nekoliko naselja te pravoslavni manastir iz 14. stoljeća nalazi se na rijeci koja je u 11. zadatku označena brojem _____. Ime je te akumulacije _____.

2

14. Jezero je na koje pokazuje strelica s obzirom na položaj njegove površine i dna u odnosu na razinu mora _____, a s obzirom na slanoću _____.

1

15. Ime je grada u kojemu je potpisana međunarodna konvencija kojom se štiti bioraznolikost vlažnih staništa i jezera na koje pokazuje strelica na karti _____.

1	
---	--

16. Prosječna slanoća Crvenoga mora iznosi 40 ‰

Koliko se soli može dobiti iz jedne litre morske vode iz Crvenoga mora? _____

Prostor za računanje

2	
---	--

17. U dijelu riječnoga toka koji je prikazan na fotografiji prevladava tip erozije koji nazivamo _____.

Nekadašnji dio korita na koji pokazuje strelica nazivamo _____.

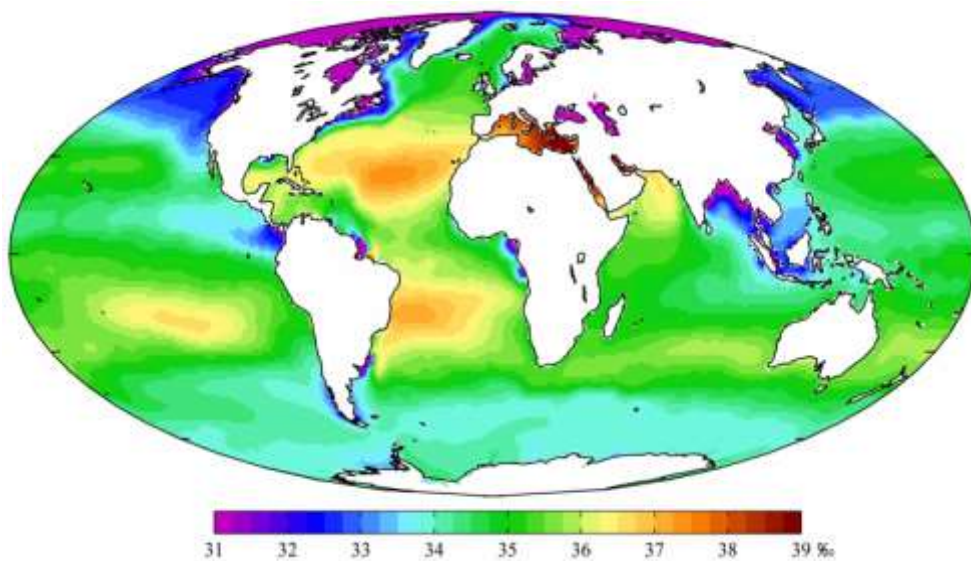

1	
---	--

18. Porječje Volge, s obzirom na to gdje završava otjecanje, pripada područjima koje nazivamo _____.

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU KARTE
SALINITETA SVJETSKOGA MORA.**

1

19. Poredaj dijelove svjetskoga mora s obzirom na salinitet tako da brojem 1 označiš dio mora s najnižim, a brojem 4 dio mora s najvišim salinitetom.

- _____ Biskajski zaljev
- _____ Crveno more
- _____ Hudsonov zaljev
- _____ Sargaško more

1

20. Koji je glavni razlog manje slanoće Crnoga od Jadranskoga mora?

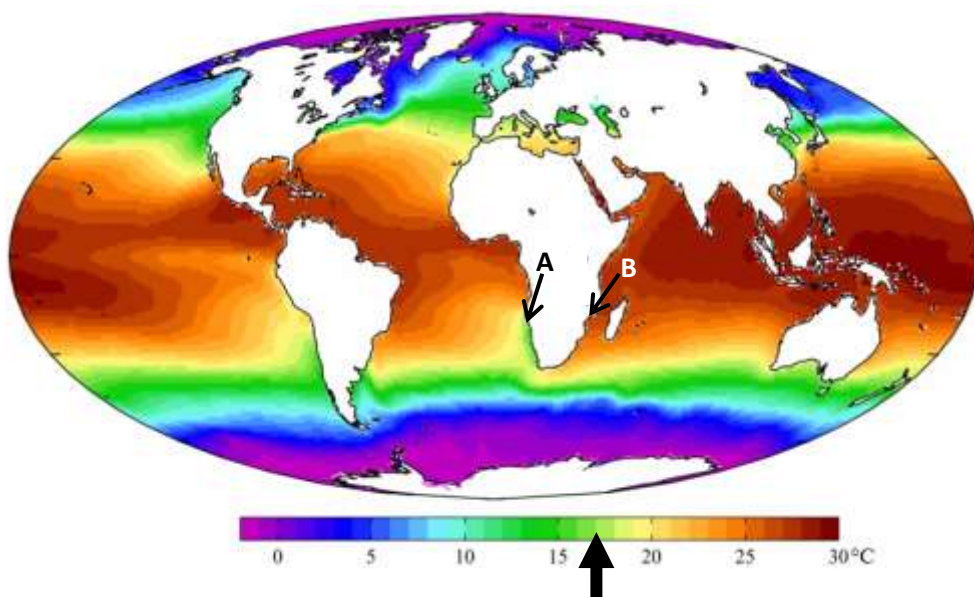
- A) veći dotok tekućica
- B) geografska širina
- C) hladnija klima
- D) više padalina
- E) zatvorenost

1

21. Koliko iznosi salinitet Karskoga mora?

- A) 31 ‰
- B) 32 ‰
- C) 35 ‰
- D) 36 ‰
- E) 38 ‰

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU KARTE
POVRŠINSKE TEMPERATURE SVJETSKOGA MORA.**

2

22. Najvažniji je čimbenik koji utječe na geografsku raspodjelu površinske temperature svjetskoga mora _____. Ime je morske struje zbog koje je površinska temperatura mora niža na mjestu označenome slovom A u odnosu na mjesto označeno slovom B _____.

1

23. Koliko iznosi razlika u temperaturi mora između mjesta označenih slovima A i B na karti?

- A) oko 5 °C
- B) oko 10 °C
- C) oko 15 °C
- D) oko 20 °C
- E) oko 25 °C

1

24. Strelica na tumaču prikazuje minimalnu temperaturu mora potrebnu za razvoj kupališnoga turizma. Koji od navedenih dijelova svjetskoga mora zadovoljava taj minimum?

- A) Aljaški zaljev
- B) Barentsovo more
- C) Labradorsko more
- D) zaljev Carpentaria
- E) Žuto more

U SVAKOME OD SLJEDEĆIH ČETIRIJU ZADATKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1	
----------	--

25. Koje jezero pokazuje strelica na snimci desno?

- A)** Albertovo
- B)** Edwardovo
- C)** Malawi
- D)** Tanganjika
- E)** Viktorijino

1	
----------	--

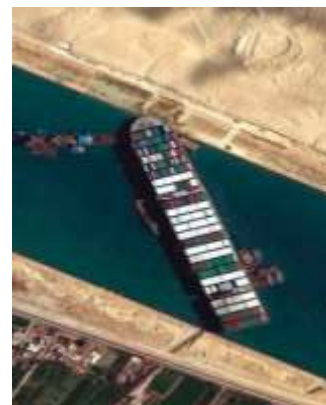
26. U koju skupinu jezera prema postanku zavale ubrajamo jezero na koje pokazuje strelica iz 25. zadatka?

- A** akumulacijska jezera   **B** erozijska jezera   **C** tektonska jezera   **D** vulkanska jezera

1	
----------	--

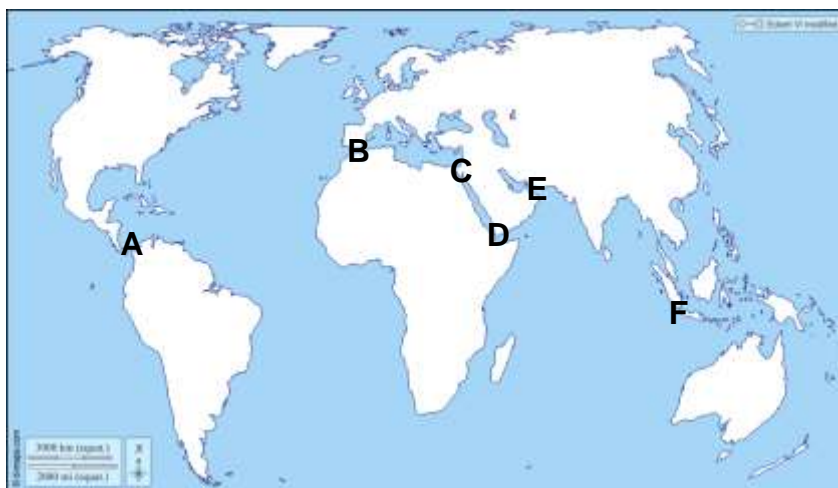
27. Koja od navedenih tvrdnja ima uporište u snimci desno?

- A)** Havarija je blokirala promet u Andamanskome moru.
- B)** Havarija nije imala znatne ekonomske posljedice.
- C)** Havarija se dogodila u kanalu koji spaja Atlantski i Tihi ocean.
- D)** Havarija se dogodila u kanalu sjeverno od zatvorenoga mora.
- E)** Havarija se dogodila u morskome prolazu.

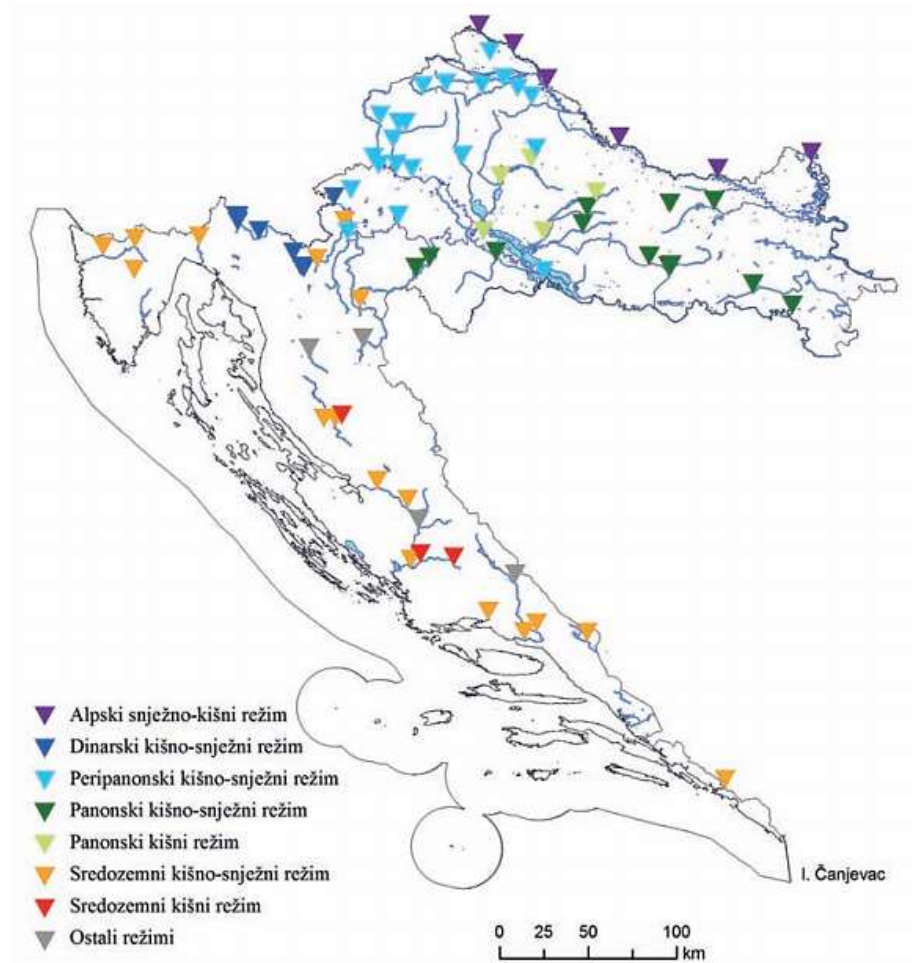

1	
----------	--

28. Zaokruži slovo koje se nalazi na mjestu na kojemu je napravljena snimka iz 27. zadatka.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU KARTE RIJEČNIH REŽIMA.

2

29. Poveži rijeku s odgovarajućim tipom riječnoga režima.

_____ Česma	A – alpski snježno-kišni režim
_____ Krapina	B – dinarski kišno-snežni režim
_____ Mura	C – peripanonski kišno-snežni režim
_____ Rječina	D – panonski kišno-snežni režim
	E – panonski kišni režim
	F – sredozemni kišno-snežni režim
	G – sredozemni kišni režim

1

30. Naziv je godišnjega doba u kojemu Čikola bilježi maksimum otjecanja _____.